

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
TEHLİKELİ MADDE YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Doküman Kodu: MC.PR.02

Yayın Tarihi:01/06/2017

Revizyon Numarası:2

Revizyon Tarihi:30/05/2023

Sayfa No/Sayfa Sayısı:1/1

- 1. AMAÇ:** Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği uyarınca atıkların toplanması, depolanması, taşınması, esnasında gerekenlerin belirlenmesi ve Fakültemizde çalışanlara, çevreye verebilecekleri zararları engellemek ve güvenli bir ortam oluşturmak için gereken işlemlerin yapılması.
- 2. KAPSAM:** Tüm birimler.
- 3. KISALTMALAR**
- 4. TANIMLAR**
- 5. SORUMLULAR:** Tehlikeli madde yönetiminin oluşturulması, risklerin azaltılması ve kontrol edilmesi, güvenli ortamın oluşturulması için gerekli önlemlerin alınmasından Dekan ve Fakülte Sekreteri, uygulamalardan tüm çalışanlar sorumludur.
- 6. FAALİYET AKIŞI**

Tehlikeli Atıkların Kaynağında Ayrı Toplanması

Tehlikeli Kimyasal Atıklar:

Boşalmış tehlikeli kimyasal madde kapları kontaminasyon nedeni ile tehlikeli olarak kabul edilir. Bu nedenle bu kaplar atılmadan önce üç kere sudan geçirilir ve üzerindeki etiketleri çıkartılır.

Suda çözünmeyen kimyasal madde kapları, kimyasal maddenin özelliğine göre dekontaminasyon/nötralizasyon işlemine tutulur.

Boşalmış cam, plastik veya metal kimyasal madde kaplarına kimyasal atık toplanması durumunda, daha önce kimyasal madde konmuş ise reaksiyona girebileceği dikkate alınarak itina ile yıkanması sağlanır.

Kimyasal atık kapları ince cidarlı olmamalı ve herhangi bir sızdırma olmadığı yönünde kontrol edilmelidir.

Kullanılan piller ayrı kaplarda toplanması sonrasında, bertarafı için yetkililere ulaşılması Fakülte sekreteri tarafından sağlanır.

1.Aşağıda sıralanan özellikleri içeren tehlikeli kimyasal maddeler direkt olarak kanalizasyona dökülmez;

- PH derecesi 2'den küçük veya 12'den büyük olan çözeltiler.
- Ağır metalleri içeren çözeltiler.
- Reaktif ve stabil olmayan kimyasal maddeler.
- Parlayıcı sıvılar.
- Klorlu çözeltiler.
- Su ile geçimsiz olan bütün maddeler.

HAZIRLAYAN(.../.../...)

KONTROL EDEN(.../.../...)

ONAYLAYAN(.../.../...)

Kalite Yönetim Direktörü

Dekan

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
TEHLİKELİ MADDE YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Doküman Kodu: MC.PR.02

Yayın Tarihi:01/06/2017

Revizyon Numarası:2

Revizyon Tarihi:30/05/2023

Sayfa No/Sayfa Sayısı:1/1

2.Sıvı kimyasal atıklar yok edilmek üzere toplandığında aşağıdaki hususlara dikkat edilir:

●Sıvı civa ve kırık termometreler, civa içeren flörösan zararlı olarak kabul edilir ve genel amaçlı çöp kutusuna atılmaz, diğer atıklardan ayrı olarak toplanır ve geçici depolama alanında ilgili bölümde depolanır.

●Geri kazanımı mümkün olmayan tehlikeli kimyasal maddeler ise birbirleri ile olumsuz reaksiyon vermemelerine dikkat edilerek ayrı ayrı toplanır.

●Tehlikeli sıvı atıklar talaşla yoğunlaştırılarak bidon veya torbalarda toplanır.

Farmosetik Atıklar: 13.05.2005 Tarih 83/2005 Sayılı Bakanlığımızın İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü Genelgesinde belirtilen esaslar dahilinde imhası gerçekleştirilir.(Anlaşmalı firmaya teslim edilerek bertarafı sağlanır.)

Basınçlı Kaplar: Basınçlı kaplar kullanılmadığında düşmelere ve devrilmelere karşı sabitleyiniz. Aeratör yağı, piknik kartuş tüpü, vb. basınçlı kaplar kullanımı bittiğinde geçici depolama alanında biriktirilerek ilgili firmaya teslim edilir. Azot peroksit ve Oksijen tüpleri ise bitince depolanmaz, anlaşmalı firmaya dolumu yaptırılır.

Amalgam atıklar:

- Ünit kreşuarında veya diş ünitlerinde amalgam atıklarının kanalizasyona karışması engellenmelidir.
- Amalgamatörlerde kalan amalgamların temizliği sağlanmalıdır.
- Amalgamatörün içinde birikmiş amalgam temizlenmelidir.
- Temizlik işlemi; işlem öncesi, bakımdan önce, arızalı olan amalgamatörün bakımı yapılmadan önce, hurdaya ayrılacak amalgamatör hurdaya ayrılmadan önce yapılmalıdır.
- Amalgamların bertarafı “Atık Yönetimi Prosedürü” ne uygun şekilde yapılmalıdır.

Atıkların Geçici Depolanması

- Tehlikeli atıklar geçici depolama alanında özel bölümde depolanır.
- Tehlikeli maddeler nihai bertaraf işlemi için yetkili firmaya kayıt altında teslim edilir.
- Kimyasalların emniyet içinde depolanması emniyet kurallarının en önemlisidir. Kimyasalların depolanmasında kimyasalların tehlike sınıfları ve birbiriyle yan yana konulmaması gereken kimyasallar dikkate alınarak sınıflama yapılmalıdır. Kimyasal maddelerin sınıflandırılmasında alfabetik olarak sınıflandırma yöntemi kesinlikle tercih edilmemelidir.
- Tehlikeli madde bulunan depolarda sigara içilmesi ve ateşle yaklaşılması kesinlikle yasaktır. Kimyasalların özelliklerine göre güneş ışığından uzak saklanması gerekmektedir.
- Kurallara uygun olarak yapılan bir depolamada, raf, dolap ve ambar niteliğindeki bölmelerde depolanan malzemenin kimyasal açıdan inert, kullanım sırasında zararlı etkileşim vermeyen ve tercihen ateşe dayanıklı türden olması gereklidir.
- Kimyasalların orijinal etiketinde yazılı bilgiler uluslararasıdır ve her türlü işaretleme ve kısaltmaların ne anlama geldiği biliniyor olmalıdır. Yerleştirmede tehlikeli kimyasallar özel

HAZIRLAYAN(.../.../...)

KONTROL EDEN(.../.../...)

ONAYLAYAN(.../.../...)

Kalite Yönetim Direktörü

Dekan

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ

TEHLİKELİ MADDE YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Doküman Kodu: MC.PR.02

Yayın Tarihi:01/06/2017

Revizyon Numarası:2

Revizyon Tarihi:30/05/2023

Sayfa No/Sayfa Sayısı:1/1

kapaklı dolaplarda depolanmalıdır. Kırılabilir şişeler üst raflara yerleştirilmemelidir. Kimyasalların depolanmalarında "depo raflarından" ve/veya "dolap" veya "özel depo ambarlarından (odacıklardan)" yararlanır.

- Tüm rafların ön kısımları deprem gibi doğal afetler sırasında şişelerin yerlere yuvarlanma riskini önlemek amacıyla Kimyasal maddelerin depolandığı rafların duvara sıkıca tutturulması ve koruma seti ile çevrelenmelidir. Kimyasal maddeler yer yüzeyinde veya ulaşamayacak kadar yüksekte tutulmamalıdır. Tüm büyük şişeler zemine yakın seviyede ve etrafı tutamaklı raflarda yerleştirilmiş olmalıdır.
- Raf yüksekliği 2 m'yi geçmemelidir. Depolara, üst raflara ulaşmak için seyyar basamak bulunmalıdır. Depolanması özel bir durum gerektiren kimyasallar kendileri için ayrılan bölümlerde bulundurulmalıdır (örneğin parlayıcı ve yanıcı kimyasallar için patlamaya korumalı dolap kullanımı gibi). Günlük kullanım için kimyasalların yalnızca minimum miktarı laboratuvar ve diğer polikliniklerde bulundurulmalıdır.
- İdeal olarak kimyasalların güvenli depolanmaları için, sadece aynı depolanma sınıfında yer alan kimyasalların bir arada bulunmaları uygun olur. Farklı sınıflara dahil kimyasalların, aynı depoda ve yakın olarak saklanmaları sakıncalıdır.

KİMYASAL DEPOLAMA MATRİSİ

						
	+	-	-	-	-	+
	-	+	-	-	-	-
	-	-	+	-	-	+
	-	-	-	+	-	-
	-	-	-	-	+	0

HAZIRLAYAN(.../.../...)

KONTROL EDEN(.../.../...)

ONAYLAYAN(.../.../...)

Kalite Yönetim Direktörü

Dekan

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
TEHLİKELİ MADDE YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Doküman Kodu: MC.PR.02

Yayın Tarihi:01/06/2017

Revizyon Numarası:2

Revizyon Tarihi:30/05/2023

Sayfa No/Sayfa Sayısı:1/1

	+	-	+	-	O	+
--	---	---	---	---	---	---

+ : BERABER DEPOLANABİLİR.

- : BERABER DEPOLANAMAZ.

O : ÖZEL ÖNLEMLER ALINARAK BERABER DEPOLANABİLİR.

Depo Ortamı:

Kimyasal madde depoları tercihen "karanlık, nemsiz ve serin" olmalı ve bu durum depo planlamasında mutlaka göz önüne alınmalıdır. Güneş ışığının ve nemli ortamın bazı kimyasallarının bozulmalarına ve/veya tehlike oluşturan etkileşimlerine sebep olmaları nedeni ile depolardaki nem oranının uygun olmasına özen gösterilmelidir

Depoların kış aylarındaki ısıtımları ölçülü olarak yapılmalı ve elektrikli ısıtıcı kullanımından kaçınılmalıdır.

Bazı kimyasalların orijinal şişesinden başka bir şişeye aktarılması kesinlikle tavsiye edilmez ve bu şişe üzerinde yazılıdır. Öte yandan eğer kimyasalın orijinal şişesinden başka bir şişeye aktarılması gerekiyorsa yeni şişe mutlaka uygun bir şekilde etiketlenmeli ve zorunlu ambalaj işaret etiketleri yapıştırılmalıdır!

Depo Zemini: Depo zemini tercihen taş veya beton olmalıdır. Bu durum depo zeminine dökülen bir maddenin dışarıya sızmasını önlemek için gereklidir.

Havalandırma: Bir kimyasal madde deposunun en önemli özelliklerinin başında "havalandırma sistemi" yer alır. Kimyasal madde depoları aşındırıcı madde buharı alev alıcı gazların birikimine engel olacak şekilde, iyi havalandırılmalı ve bu durum depo planlamasında mutlaka göz önünde alınmalıdır. Depolarda ve alçak seviyelerdeki açık pencerelerden sağlanan doğal hava sirkülasyonu güvenle kullanılabilir. Havalandırma, iklimleme vb. kullanılan sistemin güvenli havalandırma tercih edilmelidir.

Etiketleme: Depoda yer alan tüm kimyasalların, net ve anlaşılır şekilde (uygun tehlike işaretleri, uyarılar, önlemler vb.) etiketlenmeleri, güvenli stoklama için bir ön koşuldur. Ayrıca depo girişi, deponun çeşitli kesimleri raflar, saklama dolapları, radyoaktif maddelerin bulunduğu kısımlar da tehlikeyi belirten özel uyarı işaretleri ve cümleleri ile etiketlenmelidirler.

Tehlikeli Maddenin Dökülmesi Veya Temas Durumunda Yapılması Gerekenler: Tehlikeli maddelere herhangi bir maruz kalınma durumunda, bölüm sorumlusu veya bölüm çalışanları tarafından "Tehlikeli Madde Envanteri"nde yer alan bilgilere göre ilk müdahale yapılır. Gerçekleşen maruziyet "Olay Bildirim Formu" ile bölüm sorumlusu tarafından hasta/çalışan güvenliği ekibi ve kalite yönetim birimine bildirilir. Araştırılması gereken durumlar çalışan

HAZIRLAYAN(.../.../...)

KONTROL EDEN(.../.../...)

ONAYLAYAN(.../.../...)

Kalite Yönetim Direktörü

Dekan

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
TEHLİKELİ MADDE YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Doküman Kodu: MC.PR.02

Yayın Tarihi:01/06/2017

Revizyon Numarası:2

Revizyon Tarihi:30/05/2023

Sayfa No/Sayfa Sayısı:1/1

güvenliği ekibi ile kalite direktörü tarafından gerçekleştirilir, bölüm sorumlusu tarafından takip edilir.

Civa döküldüğünde veya temas halinde yapılması gerekenler:

1. Dökümler uygun yöntemlerle hemen silinmelidir.
2. Civa artışı olan yüzeyler ısıtılmamalıdır; ısınma civanın buhar basıncını artırır.
3. Kaza alanında bulunan insanları bulaş yönünden tetkik ettikten sonra kaza alanını boşaltınız.
4. Çalışan ısıtıcı ve benzeri araçları kapatarak ortam ısınısını düşmesine katkıda bulununuz (ısı artışı ile kokusuz ve renksiz civa buharı daha hızlı havaya karışır). Çalışan klima ve benzeri havalandırma sistemlerini kapatınız.
5. Bina içine açılan odaların kapı ve pencerelerini kapatınız.
6. Civa ile cilt temasından, olayın meydana geldiği alandaki havayı solumaktan, civayı elektrik süpürgesi gibi cihazlarla temizlemeye çalışmaktan kaçınınız. Civa buharı akciğerlerce hızla absorbe edilerek kana karışabilir, havadan daha ağır olduğundan yere çökerek yerde birikebilir.
7. Odanın dışarıya açılan kapı ve pencerelerini açarak odayı havalandırınız. Havalandırma işlemine en az 2 gün devam ediniz.
8. El ve bileğinizdeki tüm metalleri çıkararak civanın metalleri etkilemesini önleyiniz (temizlemek için uygun kıyafet ve gözlük takarak temizlemeye başlayınız).
9. Metalik civa boncuklarını plastik bir kürek veya kart yardımı ile biraraya toplayınız, tüm civa parçacıklarını kalın plastik yardımı ile cam olmayan plastik bir kap içine koyunuz, Çevrede toplanamamış olan civa parçacıklarını izolabant yardımı ile toparlayarak çevrede hiç civa kalıntısı kalmadığından emin olunuz.
10. Civanın dökülmüş olduğu alana kükürt tozu serpererek civanın bağlanmasını sağlayabilirsiniz. 30 mililitreden daha fazla miktarda civa dökülmesi veya civanın delikli bir yüzeye dökülmesi veya çok fazla yayılmış olması komplike bir durumdur. Bu durumda Tıp Fakültesi Acil Bölümü, Tıp Fakültesi Dahiliye Bölümünün desteği istenir. İletişim Bilgileri: Tıp Fakültesi 0 (342) 360 60 60
11. Civa ile cilt temasınız oldu ise temas bölgesini hemen sabun ve bol su ile yıkayınız.

7.İLGİLİ DÖKÜMANLAR

Tehlikeli Madde Envanteri

Olay Bildirim Formu

HAZIRLAYAN(.../.../...)

KONTROL EDEN(.../.../...)

ONAYLAYAN(.../.../...)

Kalite Yönetim Direktörü

Dekan